

Kirsti Kuronen Seelanti

**KARISTO
HÄMEENLINNA**

Kiitos tuesta Taiteen edistämiskeskukselle.

© Kirsti Kuronen ja Karisto /
Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

ISBN 978-951-1-46128-9

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

Hei, tahdotko olla kuuluisa?

Toivotko, että mielipiteitäsi kuunnellaan ja arvostetaan?

Toisiko julkisuus elämääsi tarkoitusta?

Haluatko kokea jotain unohtumatonta?

Oletko rohkea ja neuvokas? Osaatko heittäytyä?

Jos vastaat yhteenkin kysymykseen kyllä, olet etsimämme henkilö.

Tuotantoyhtiömme aloittaa toukokuussa uuden tosi-tv-ohjelman kuvaukset. Valitettavasti emme voi tässä vaiheessa paljastaa mitään muuta, koska kansainvälinen ohjelmaformaatti edellyttää sekä tuotantotiimiltä että osallistujilta täydellistä salassapitoa.

Ohjelman nimi ja sisältö sekä kuvausajankohta ja -paikka kerrotaan ohjelmaan valituille kuvausten alussa. Tunnetun tuotantoyhtiön nimeä ei vielä tässä vaiheessa paljasteta, joten käytämme peitenimeä Pasado Productions.

Tämä maailmalla suosittu ohjelma tulee väistämättä olemaan menestys myös Suomessa. Voimme luvata jokaiselle osallistujalle paitsi laajaa näkyvyyttä mediassa myös ainutkertaisen ja ikimuistoisen kokemuksen.

Tämän viestin saa 50 satunnaisesti valittua henkilöä, joiden joukosta valikoimme ohjelmaan kuusi onnekasta. Oletko yksi heistä?

Jos kiinnostuit, laita viesti alla olevaan numeroon. Saat tarkemmat ohjeet, jos tulet valituksi.

Tämä ei ole kilpailu, tämä on elämys!

Seikkailullisin terveisin,

Pasado Productions

p. 041 497 9918

1

JUSTUS

Justus istuu junassa, kun saa viestin. Hänet on valittu.

Katumus iskee heti. *Miksi hain mukaan?* Olisi tärkeämpääkin tekemistä. Isä sai pari viikkoa sitten sydänkohtauksen ja on nyt päässyt kotiin kuntoutumaan. Justus on matkalla maalle isän avuksi, tai lähinnä pitämään huolta siitä, että isä ottaa rauhallisesti eikä rehki liikaa, toipilas on isälle täysin tuntematon sana. Ja pääsykokeisiinkin pitäisi lukea.

Koko ohjelma vaikuttaa epämääräiseltä. Ohjeissa sanotaan, että ensi torstaina pitää mennä Vänvikin rantaan matkatavarat kainalossa. Mitään muuta ei kerrota. Ei määränpäättä, ei kuvausten kestoja, ei yhteystietoja.

Justus miettii, miksi tahtoo mukaan näin hämärään projektiin, ja tietää heti vastauksen vaikkei haluaisi myöntää sitä: on hienoa päästä televisioon. Kun naama tunnetaan, on helpompi sanoa asiansa ja tulla kuulluksi. Pienenä Justus oli keran mukana Pikku Kakkosessa, kierteli kolmen muun lapsen kanssa museon dinosaurinäyttelyä ja kommentoi virkkeen verran. *Tykkään tylannosauluksista, kun ne on niin suulia ja laatelee.* Seitsemän sekunnin ruutu-aika ei varsinaisesti tehnyt hänestä julkkista.

MINKA

Minka lukee viestin puhelimeltaan ja kiljaisee riemusta.

– Mikä tuli? Heli kysyy.

– Mut on valittu..., Minka aloittaa mutta lopettaa saman tien.

Ohjeissa tähdennetään, ettei kenellekään saa kertoa. Se on tuotantoyhtiön ehdoton vaatimus ja kuuluu formaatin luonteeseen.

– Yksi hieno juttu vaan, Minka sanoo ja kaataa lautaselle toisen annoksen aamiaismuroja. – Kerron sitten, kun palaan.

– Palaat mistä? Sä lähdet jonnekin, nyt vaikka...

– Lähdän. Ylihuomenna.

– Ethän sä voi, sulla alkaa ensi viikolla...

– Älä muistuta, Minka hermostuu. – Se on vasta keskiviikkona, ja siihen saakka mä olen vahvasti elävien kirjoissa.

Heliä huolestuttaa, mutta hän tuntee Minkan itsepäisyyden.

– Milloin tulet takaisin?

– Parin päivän päästä, ehkä.

– Ehkä! Mun täytyy tietää. Kai sä voit edes kertoa, minne menet.

– Sori, sitä mä en just voi paljastaa.

– Jonkun kanssa?

– Joo-o, tai oikeastaan porukalla.

– Tunnenko mä niitä?

– Et. Enkä minäkään.

– Voi sua pientä pääkköä, Heli kurtistaa kulmiaan ja haluaa Minkaa.

NELLI

Nelli on pelännyt alusta saakka tulevansa valituksi, pelännyt mutta toivonut, enemmän kuin mitään ikinä.

Kun toive nyt toteutuu, hän ei enää tiedä, miten toimia. Äidille ja isälle olisi pakko kertoa, eihän kotoaan voi noin vain häipyä, mutta Pasado Productionsin lähettämässä ohjeissa kielletään puhumasta ulkopuolisille, ja Nelli on tottunut noudattamaan sääntöjä. Koko ohjelmaidea vesittyisi, jos Nelli nyt kielisi, se pilaisi kaiken.

Nellillä on vain yksi mahdollisuus: poissaololle täytyy keksiä pätevä selitys, sellainen jonka voi tarjoilla äidille ja isälle.

Nelli listaa vaihtoehdot.

1. Kaverin luokse yökylään.
2. Luokkaretki.
3. Mummolaan.

Kaikki yhtä huonoja, koska

- a) ei ole kaveria, jonka luokse mennä.
- b) luokkaretkivalheesta jäisi heti kiinni, kun porukoille selviäisi, että muut ovat koulussa.
- c) mummolaan ei voi noin vain marssia ja ilmoittaa viipyvän pari yötä. Mummo pitäisi houkuttaa mukaan juoneen, mutta mummo ei suostu valehtelemaan. Vai suostuisiko?

ROOPE

Roopelle kutsu iskee sopivaan kohtaan. Hän on ehtinyt jo pyytää lomaa ensi viikoksi. Kuvauksista saa vaihtelua puuduttavaan pullakuskin työhön. Roope on päättänyt, että puoli vuotta aamuyöheräämisiä riittää, jotain muuta täytyy keksiä, että saa vuokran maksettua ja juustoa pöytään. Karppaselle hän ei ole vielä kertonut irtisanoutumissuunnitelmistaan, mutta aikoo ottaa sen puheeksi heti loman jälkeen.

Loman piti olla road trip kahden kaverin kanssa, rannikkoa pitkin Haminasta Ouluun ilman mitään aikataulua. Yötä päivää merta, laulua ja kaljaa. Roope ounastelee, että kuvauksetkin tapahtuvat merimaisemissa, onhan kokoontumispaikka Vänvikin ranta. Ehkä myös laulu ja kalja toteutuvat.

Roope pahoitteli kavereilleen, ettei muka saanutkaan lomaa töistä, ja kertoi Karppaselle lähtevänsä kavereiden kanssa autoreissulle. Totuutta saa venytellä hätätilanteessa. Sellainen tämä on.

Roope tutkii valituille lähetettyä listaa, jossa kerrotaan, mitä tarvitsee ottaa mukaan. Lämpimiä ja tuulenpitäviä vaatteita, hygieniatarvikkeet, omat lääkkeet, puhelin, muut henkilökohtaiset varusteet... Lasketaanko kitara sellaiseksi? Ruokahuolto järjestyy tuotantoyhtiön kautta, samoin majoitus. Makuupussi tarvitaan. Se Roopelta vielä puuttuu.

ANNA

Annan aikatauluun kuvausajankohta sopii hyvin. Ankeat haahuiluvuodet kesken jääneen lukion jälkeen saavat jännittävän päätöksen ennen kesätöitä marketin kassalla. Syksyllä hän suunnittelee suuntaavansa joko Australiaan tai Balille, tuulettumaan ja hengittämään uutta. Ravintoloista tai kahviloista löytyy varmasti töitä, jos ei ole nirso.

Anna miettii, ottaisiko rinkan vai repun, molemmat löytyvät yksiön vaatekomeron nurkasta. Ehkä rinkka, mahtuu enemmän. Meikkitarvikkeita on iso pussillinen, ja kumisaappaat pitää saada mukaan. Saappaat voi laittaa jalkaan ja lenkkarit rinkkaan. Villapaita vie paljon tilaa, ja pyyhe. Anna haluaa ottaa mukaan kunnan rantapyyhkeen, hän on tottunut uimaan viileissä vesissä. Talvisin Anna käy avannossa, ja kesäisin ui pitkiä lenkkejä luonnonvesissä. Maisema näyttää erilaiselta, kun katsoo vedenpinnan tasolta, oudolla tavalla uudelta ja yllättävältä. Sekin lohduttaa, että vesi väistää aina, se ei koskaan jää tien tukkeeksi tai estä etenemistä. Uimalla pääsee sekä rantaan että aavalle, sinne minne mieli. Selkää tai rintaa, välillä pelkkää räpiköintiä. Kunhan ei enää kellumista.

Anna päättää ottaa sekä rinkan että kokoon taiteltavan pikkurepun.

Kuvaukset muuttavat hänen elämänsä, siitä Anna on varma. Hän on jo pitkään kaivannut iloa ja itsevarmuutta tylsään arkeensa, myös lohtua. Sekin on mukavaa, että mukaan valitut eivät tunne toisiaan entuudestaan. Jokaisella on mahdollisuus aloittaa alusta ilman ennako-oletuksia. Annan ei tarvitse antaa itsestään epävarmaa kuvaa, hän voi alusta saakka olla rohkea ja heittäytyvä. Hän pystyy siihen.

EERIKA

– Leikataanko yhtä lyhyeksi kuin viimeksi? parturi kysyy Eerikalta.

– Voi jättää vähän pidemmäksi. Mutta niin että pysyy mallissa ja näyttää hyvältä tv-ruudussa.

– Ahaa, julkisuutta luvassa?

– No joo. Pääsin yhteen ohjelmaan, muttei siitä voi paljastaa enempää.

– Sittenhän tähän voisi laittaa jonkun teeveessä räiskyvän värin. Tykkäätkö pinkistä?

– Mulla oli se joskus pitkässä tukassa enkä hirveästi innostunut, tuli vähän Hello Kitty -olo.

– Mitenkäs sininen?

– Se voisi olla kiva. Kokeillaan.

Eerika astuu ulos parturista, peilaa näyteikkunaan uutta tukkaansa, hymyilee, käy kahvilla ja menee kotiin.

– Mikä toi on? äiti kauhistuu. – Ihan kamala.

– Kiitti.

Eerika on kyllästynyt äidin tylyihin kommentteihin ja välinpitämättömyyteen. Äiti ei ole viimeiseen kymmeneen vuoteen ollut kiinnostunut Eerikan menemisistä, ei ole kysynyt missä Eerika viettää aikaansa tai kenen kanssa. *Odota vaan äiti, pian mä olen tv-julkkis. Ehkä mun tekemiset alkaa sitten kiinnostaa, kun sua tullaan haastattelemaan sun tyttärestä.*

Eerika on umpiväsynyt paitsi äitiin myös äidin kanssa asumiseen. Hän ei ymmärrä, miksei ole saanut repäistyä itseään

omilleen. Tosin rahaa säästyy, kun ei tarvitse maksaa vuokraa, mutta hintana on sietää äidin jatkuvaa piikittelyä.

Hyvä puoli on se, ettei tarvitse keksiä selityksiä. Äiti tuskin huomaa, jos Eerika on poissa muutaman päivän. Normaalisti-kin hän viettää suurimman osan ajastaan Inton luona. Joskus hujahtaa kevyesti pari viikkoa, ettei Eerika käy lainkaan kotona.

Intolle on pakko sepittää jotain. Valtakunnallinen larppi voisi olla pätevä syy häipyä maisemista joksikin aikaa.

NELLI

– Mikäs se niin tärkeä reissu on, että pitää ruveta palturia puhumaan? mummo ihmettelee.

– En millään voi kertoa, sun täytyy luottaa muhun.

Nelli arvasi, ettei mummo suostu helpolla rikostoveriksi.

– Kerrataanpa vähän, mummo kaataa lisää kahvia Nellille ja itselleen. – Olet ensi torstaina lähdössä jonnekin, mutta et tiedä minne. Olet siellä jossakin jonkin aikaa, mutta et tiedä kauanko. Siellä tapahtuu jotain, mistä tiedät vähän, mutta sitä vähääkään et voi kertoa.

Nelli ihailee mummon ylittämätöntä kykyä kiteyttää asioita, mutta tyytyy toteamaan: – Se on niiden vaatimus.

– Kenen niiden?

– Niiden, jotka järjestää sen jutun.

– Minkä jutun?

– Mummo! Mä en saa kertoa tai pilaan kaiken.

– Minusta tämä haiskahtaa jo valmiiksi pilaantuneelta. Ei kai fiksu likka mene mukaan tuommoisiin huuhaahoukutuksiin. Mietihän nyt vielä pari kertaa.

Eihän Nelli ole tehnyt muuta kuin miettinyt. Kaikesta epä-määräisyydestä huolimatta kuvaukset kiehtovat enemmän kuin pelottavat. Hänet on valittu mukaan. Noin merkittävään tuotantoon ei oteta ketä tahansa. Ja totta kai lupaus julkisuudesta tuntuu hyvältä.

Porukoille ei voi kertoa, eivät he ymmärtäisi, eivät antaisi ikinä lupaa. Eikä Nelli uskalla karata. Ainoaksi vaihtoehdoksi jää ylipuhua mummo.

- Lupaan leikata sun nurmikon koko kesän.
- En minä vastapalveluksia kaipaa, mummo katsoo Nelliä tiukasti. – Enemmän olen huolissani sinusta. Ei ole järkevää lähteä mukaan sellaiseen, joka edellyttää valehtelemista vanhemmille ja pinnaamista koulusta.
- Mummo kiltti, mun ei tarvitse olla koulusta pois kuin torstai ja perjantai.
- Juurihan sanoit, ettet tiedä, kauanko se kestää.
- Kyllä mä varmaan jo maanantaina pääsen kouluun.
- Mummo laskee leukansa käsien varaan ja huokaisee.
- Olet siis valmis kertomaan vanhemillesi olevasi täällä mummolassa torstaista alkaen? Ja minä vahvistaisin valheesi?
- Nii-in.
- Se on aika paljon pyydetty. Minun pitäisi vähintään tietää, missä sinä olet.
- Onhan mulla puhelin, voidaan soitella.
- Puhelimesta saattaa loppua akku.
- Ei mulle mitään tapahdu.
- Tapahtuu tai ei, voin harkita suostumista ainoastaan yhdellä ehdolla: kerrot minulle kaiken, mitä tähän mennessä tiedät asiasta.
- En voi. Käskettiin olla puhumatta mitään.
- Siinä tapauksessa minun on kohteliaasti kieltäydyttävä yhteistyöstä.
- Mummo on ovelampi kuin Nelli osasi odottaa. Pystyisikö mummo pitämään salaisuuden, voisiko hänelle paljastaa jotain? Ehkä mummo ymmärtää, miten tärkeää on olla kuuluisa.